

Door Weer en Wind

10 jaar Natuurpunt

Keuneleute

Bos voor iedereen

Excursie
"najaarstrek"

Verantwoordelijke uitgever Koen Maes - Beukhoutstraat 50 - 8650 Flotuhulst

De zondvloed

de zondvloed **boeken**

nieuwe boeken & ramsj & tweedehands,
twee verdiepingen bibliomanie, koopjes,
bestsellers en geheimtips
boekenliefde in twintigduizend en enige titels
en verder: koffie, thee, frisdranken,
bier & wijn en een leeskast

sint affonsusstraat 4, 8800 roeselare, t 051 62 02 64
ma: 10u tot 18u, di: 9u tot 18u,
wo en do: 10u tot 18u, vr en za: 10u tot 19u

inschrijven op de nieuwsbrief kan via WWW.dezondvloed.be

bvba **Demees**
verzekeringen

Wilgenstraat 128
8800 ROESELARE
tel./fax 051 20 27 78
CDV inschrijvingsnr. 16740

Wij plaatsen alle verzekeringen
bij alle eersterangsmaatschappijen

Kantoor Demees
Wilgenstraat 128
8800 Roeselare
tel./fax 051 20 27 78

Stefaan Demees
Eugeen Van Oyestraat 12
8800 Rumbek
tel. 051 24 65 81

Tuinsappen Lombarts Calville

De geperste zaligheid

Sap van eigen fruit

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (leper)
lombartscalville@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

NIEUWBOUW en VERBOUWINGEN
VLOEREN – FAÏENCEN
WONINGEN WATER EN WINDDICHT
AFGEWERKTE WONINGEN

Algemene Bouwonderneming
Erik DEBAL B.V.B.A.

Verbrandhofstraat 130
8800 Roeselare
tel. 051 20 83 41
fax 051 21 14 59
erikdebalbvba@skynet.be

Echt waar?

We kunnen deze morgen de fietsen niet op stal laten bij zo'n verleidelijk mooi nazomerweer. Blij dat dit zonder gehannes om eerst de fietsdrager achterop de auto te moeten monteren kan gebeuren. Evenmin nadien kilometers files trotseren vooraleer we kunnen uitkijken naar een rustige fietsroute. Nee, we vertrekken fietsend vanaf thuis, waar we al gauw na een paar honderd meter doorheen jonge eikendreven rijden. De wegbermen volop geel van vlasbekjes en boerenwormkruid afgewisseld met brede zomen van duizendblad en wilde peen. Die leiden ons langs oude bosrelicten. Hier kon je lang geleden in de grote warande, een oud jachtterrein, echt kon verdwaald lopen. Nu geen reden voor ongerustheid: we draaien af naar een duidelijk fiets- en wandelpad dat de loop van een meanderende beek volgt. Aan de andere oever zoomt een rij elzenhakhout een weide af, die verder begrensd is met knotwilgen. Wat verderop gaat het bergop tussen akkers, waar de blauwe en rode bessen van slee- en meidoorn aan de perceelsgrenzen opvallen.

De drukte van de Meense steenweg, die we net overstaken, is gauw vergeten wanneer we uitkijken over een aaneengesloten jong bosmozaïek dat zich vanaf het hoogste punt van de Bergstraat uitspreidt naar het zuiden. In de bosdreven kruisen we 3 gezinnen op stap. Veel kans dat ze dit weekend in een vlakbij gelegen hoeve logeren. We komen terug aan een smalle asfaltweg, bij een imposante eik die hoog boven het jonge bos uitsteekt. We fietsen een groepje joggers voorbij en dalen af naar de vallei van de Bergmolenbeek. Op

enkele plaatsen is de beek sterk verbreed waar we bij een uitgebloeiende waterlelieveldje even verrast zijn als de opvliegende blauwe reiger.

Verder stappen we even af op een ingesloten open plek in het bos om bij een halfdroge rond te snuisteren. Jonge waterhoenen verstoppen zich gauw tussen de oevervegetatie. Een solitair massief van hondсроos pronkt uitdagend met zijn oranje rozenbottels. We kunnen niet laten om de frizure smaak te proeven die ons

te rennen. Een onverwachte verademing zo vlakbij de stedelijke drukte.

Met de tijdsmachine naar de periode van de Ferrariskaarten geflitst of Terra utopia zal je wel denken? Wanneer het ons echt menens is, moeten we ook hier weerwerk bieden aan de wereldwijde sterke ontbossing. Helaas krimpt ook nog in Vlaanderen het bosareaal in. We willen in het jaar van het bos een echte stroomsversnelling van bosaanplant. Korte stukjes van het gefietst traject kan je nu al beleven, maar we gaan ervoor die droom binnenkort, met veel partners helemaal waar te maken.

Dit najaar kan je zelf meer dan één aanzet geven om van dit Bos voor iedereen werk te maken. Op 2 oktober komt dit al een bod tijdens de OBD, en natuurlijk op de dagen van de Natuur op 19 en 20 november. Blader zeker verder: dan neem je hier alles van. Natuurpunt zal, dank zij giften, nu al 35000 bomen planten. Neem een kijkje bij www.bosvooriedereen.be

Terwijl we nu toch in de digitale wereld beland zijn: bij Colofon achterin dit nummer vind je de nieuwe uniforme email-adressen. De oude adressen zijn nog bruikbaar. Webmaster Filip De Keyser buigt zich ondertussen volop over een opfrisbeurt van de website. Nieuwsgierig en gemotiveerd? Ga kijken en maak er mee werk van!

Piet Desmet

The screenshot shows the website 'natuurpunt' with a navigation bar (Home, Nieuws, Activiteiten, Contact, etc.). The main content area features a large photo of a forest and a text article titled 'Gezinnen: Bos voor iedereen?'. Below the text is a diagram illustrating the growth of trees over time, with a goal of 200,000 trees. The diagram shows a timeline from 2011 to 2012, with a goal of 200,000 trees. The text mentions '200.000 bomen geplant' and '200.000 bomen geplant'.

aan milde citroenen doet denken. Terug de fiets op langs een oude spoorwegberm na eerst 2 ruiters te laten passeren. Dit grindpad leidt ons doorheen een soort boccage-landschap: kleine bospercelen afgewisseld met weiden en akkers, van elkaar gescheiden door knotwilgen en hagen. Daartussen zien we enkele goed verstopte hoeven en genieten van een stel patrijzen dat eerst bevriesdstokstijf staat om dan grappig weg

Inhoud

Echt waar?.....	pag. 3	Activiteitenkalenders	pag. 12
Aankondigingen:		Close-up: Gewone braam.....	pag. 15
10 jaar Natuurpunt	pag. 4	Natuurstudie	
Cursus natuurfotografie	pag. 4	Gierzwaluwhappening.....	pag. 16
De keuneleute in!.....	pag. 5	Gierzwaluwen roven huiszwaluwneest?.....	pag. 16
We stellen onszelf voor	pag. 6	Zwaluwflash 2011	pag. 17
CVN cursus natuurgids.....	pag. 7	Broedresultaten steenuil 2011	pag. 18
Bezoek ACD en zwammenduik	pag. 7	Kleuterklas op uilentocht.....	pag. 19
Sterckx en Natuurpunt samen op OBD.....	pag. 8	Natuursprokkels	
Najaarstrek voor de Noord-Franse kust.....	pag. 8	Zeg niet zomaar "wegberm" tegen een wegberm	pag. 20
Dag van de natuur	pag. 9	Steeltjeszwammen: Eenheid in verscheidenheid.....	pag. 20
Natuurpunt kalender 2012	pag. 9	Een leeuwerik met een gouden snavel	pag. 21
Voorbij activiteiten:		Waarnemingen.....	pag. 22
Zomerwerkdag	pag. 10	Personalia.....	pag. 22
Imkerbezoek aan de "Kasteelbie"	pag. 10	Colofon	pag. 22
Uit de oude doos.....	pag. 11		

10 jaar natuurpunt

En dat vieren we!

Op zaterdag 10 december 2011 in Gent

- 17 u: **Welkomsthapje**
18 u: Wervelende show met de hoogtepunten uit 10 jaar Natuurpunt en de uitdagingen voor de komende jaren. Ster van dienst is **Saartje Vandendriessche** onder begeleiding van "Die Verdampte Spielerei", het zotste wandelorkest van Vlaanderen.
19u30: Receptie geleid door smaakmaker en biotuinier **Geert Groffen**
21u30: Volg ons op het swingende ritme van 'The Rhythm Junkies'
23u00: **Natuurfuif**

**Feestadres: Universitaire Forum (UFO),
Sint-Pietersnieuwstraat 33, Gent**
IEDEREEN WELKOM! DEELNAME IS GRATIS.
Graag inschrijven via
www.natuurpunt.be/inschrijving
of bij Vera Baetens 015-29 72 17

CURSUS (NATUUR)FOTOGRAFIE... de eerste stappen

Probeer je als amateurfotograaf geregeld een mooie foto te maken van een vlinder, een bloem, of een paddenstoel ...
Tracht je soms je ravottende kinderen of kleinkinderen op een plaatje vast te leggen?

Onder de deskundige leiding van natuurfotografen Tom Linster en Koen De Buck kan je je fotografische techniek gevoelig verbeteren, dit tijdens drie theoretische sessies en één praktijkvoormiddag.

Een eerste sessie gaat over het fotomateriaal. Tom Linster en Koen De Buck bespreken die avond de verschillende fototoestellen, statieven, flitsers en filters.

De tweede avond gaat over het fotograferen zelf. Begrippen als scherpediepte, ISO, sluitersnelheid, diafragma en scherpstelling worden aan de hand van voorbeelden uitgelegd. Ook de creatieve elementen die ervoor zorgen dat je foto een artistieke waarde heeft komen aan bod.

De derde avond belichten Tom en Koen de nabewerking op de computer. Hoe verbeter je je foto en hoe bewaar je die? Tijdens de praktijkvoormiddag wordt dit alles praktisch getoetst. Met je eigen camera ga je op reportage om foto's te maken, achteraf worden die geëvalueerd.

De cursus wordt georganiseerd door Natuurpunt - De Buizerd in samenwerking met het CVN. De cursus kost 99 €, in die prijs is een uitvoerige gedrukte cursus inbegrepen. Er kunnen slechts 16 deelnemers inschrijven!

De theorie-avonden gaan door in zaal Aviflora Bruggestraat 128 in Ingelmunster op dinsdag 04, 11 en 18 oktober telkens van 19.00 tot 22.00.

De praktijk voormiddag op zaterdag 22 oktober in en rond het kasteel Wallemote, Kokelaerstraat in Izegem, dit van 08.00 tot 13.00.

Inschrijven kan via het CVN West-Vlaanderen op www.c-v-n.be.

Bijkomende informatie kun je krijgen bij Ann D'heenede, ann.dheenede@c-v-n.be of 050/82.57.26 of bij Jacqui Stragier, jacqui.stragier@telener.be 051/30.47.31

Programma:

- 10 uur: begeleide wandeling in speelbos Oostnieuwkerke, Vyvestraat
- 11 uur: praatcafé 'Bosgebieden in 't West-Vlaamse Hart', Open Huis, Ieperstraat 157
- 13 uur: start in Open Huis te voet, met fiets, met huifkar, met auto
 - * fiets- en wandelfotozoektocht (8,5 km)
 - * boomklimmen, slepen boomstammen, death ride, bosspelen, zoeken van wild, kastanjes poffen en zoveel meer in het Polderbos en de Keuneleute, Westrozebeke
 - * tentoonstellingen en animatie in Open Huis tussen 15 en 19 uur
- 17.30 uur: prijsuitreiking creawedstrijd en fotozoektocht in Open Huis.

Mooie prijzen te winnen.

Alle activiteiten zijn GRATIS. Fotozoektocht: 1 euro/inschrijving. Meer info op www.staden.be

vPasar

OP STAP ALS GIDS

Vind je dat er zoveel mogelijk mensen achter de doelstellingen van natuurbehoud zouden moeten staan? Vind je het leuk om jouw enthousiasme voor de natuur met andere mensen te delen? Doe zoals duizenden je hebben voorgedaan en volg een cursus Natuurgids! Je hebt de keuze tussen de standaard cursus Natuurgids, die een brede vorming biedt over de natuur en de natuurgebieden in het Vlaamse Gewest, en meerdere gespecialiseerde gidsencursussen. Die gaan dieper in op bepaalde natuurgebieden of thema's.

De cursus Natuurgids vormt sedert 1966 de ruggengraat van de CVN-werking. Reeds achtduizend cursisten ontvingen het natuurgidsdiploma. CVN-natuurgidsen zijn in alle geledingen van de natuurbehouds- en milieubeweging actief. Voorkennis is geen absolute vereiste, hoewel het nuttig kan zijn vooraf een cursus Natuur-in-zicht te volgen. De duur is ongeveer één jaar (kalender- of schooljaar, afhankelijk van de plaats). Je kennis over natuur en milieu wordt verruimd en de cursus bezorgt je de vereiste vaardigheden om met groepen volwassenen en gezinnen in de natuur aan de slag te gaan. Je scherpt je eigen natuurkennis aan door het maken van een terreinstudie. Met de resultaten ervan laat je een zelf gekozen groep kennis maken tijdens een door jou voorbereide educatieve activiteit.

Naast de standaardcursus Natuurgids richt CVN gespecialiseerde gidsencursussen in. Hiermee spelen we in op de veranderende behoeften vanuit de samenleving. Overheden en allerlei organisaties doen steeds meer beroep op gespecialiseerde natuurgidsen. De meeste gespecialiseerde gidsencursussen worden in samenwerking met deze overheden of organisaties ontworpen. Zo heb je door een dergelijke cursus te volgen de zekerheid iets met de opgedane kennis en vaardigheden te kunnen doen! Wie een gespecialiseerde gidsencursus volgt, krijgt dezelfde methodische vorming als in de standaardcursus. Zo ben je meteen volwaardig gids. (Je krijgt vrijstelling van deze methodiekmodule als je ze al eerder in een CVN-cursus gevolgd hebt.) Ook in deze cursussen moet je enkele opdrachten vervullen om het getuigschrift te behalen. Het aanbod varieert van jaar tot jaar. Tot de bekendste gespecialiseerde gidsencursussen behoren Bosnatuurgids, Landbouwnatuurgids, Scheldennatuurgids en Hoge Venen natuurgids.

CVN is erkend als opleidingsorganisatie door Toerisme Vlaanderen. De cursus natuurgids maakt ook deel uit van het opleidingstraject 'erkend gids en reisbegeleider'. Wie daarvoor kiest, moet eerst het basisjaar 'gids/reisbegeleider' volgen bij een CVO of Syntra. De cursus natuurgids vormt dan een van de keuzemogelijkheden in het tweede opleidingsjaar. Informeer je vooraf op het CVN-secretariaat.

CURSUS
NATUURGIDS

Torhout

Wil je jouw enthousiasme voor de natuur delen met anderen?
Schrijf je nu in
www.cvn.be

2011-2012

17 september: Bezoek ACD en zwammenduik

Reserveer zaterdag 17 september voor een exclusief bezoek aan het serrenbedrijf ACD, waarna een zwammenduik in 't Veld.

Ben je nieuwsgierig om heel wat meer te weten te komen rond de activiteiten van een Roeselaars bedrijf dat duidelijk de groene weg inslaat, dan ben je zeker welkom voor dit twee uur durend bezoek. ACD is van oorsprong een serrenbouwer die heel wat meer ambieert dan hobbytuinkassen alleen. Bedrijfsmedewerker Luc Stragier heet er ons, samen met Velt-leden en Natuur en tuinliefhebbers hartelijk welkom voor een boeiend bedrijfsbezoek. Tijdens de wandeling is er ruim gelegenheid voor vragen rond tuinkassenteelt en alle uitrusting die daarbij hoort. Op het eind van het rondleiding is voor alle deelnemers een traktaat voorzien.

De deelname is gratis, maar wil ons graag tegen 10 september een seintje geven van je aanwezigheid. Zo kunnen we het aantal deelnemers aan ACD doorgeven.

Dit kan door te mailen naar natuur.mandelstreke@gmail.com of bellen naar 051/225852. Afspraak om 9u30 bij Roularta (auto-delend rijden), of om 9u45 in de Zwaikomstraat 22 te Roeselare.

Voor wie de ganse dag kan vrijmaken, volgt in de namiddag een boeiende paddenstoelenwandeling in Ardoeiveld. Zwammenkrak Koen neemt er ons op sleeptouw doorheen een verrassende en mysterieuze wereld. Wil je aan de beide activiteiten deelnemen, voorzie dan best een picknick. We kijken wel uit naar een knusse stek waar je ook van de dorst niet hoeft om te komen. Indien je enkel de paddestoelentocht kan meemaken, dien je vooraf niet te verwittigen. Je kan bij ons aansluiten om 13u30 op de parking van het provinciedomein 't Veld. Einde voorzien rond 16u30.

© Jimmy Desmet, *Boletus edulis*

© Jimmy Desmet, *Boletus edulis*

© Jimmy Desmet, *Boletus edulis*

© Jimmy Desmet, *Boletus edulis*

© Jimmy Desmet, *Boletus edulis*

© Jimmy Desmet, *Boletus edulis*

Zondag 2 oktober: Sterckx en Natuurpunt samen op Open Bedrijvendag

Soms komt een groene impuls uit een onverwachte boek. We waren zeer aangenaam verrast toen we half augustus uitgenodigd werden bij de firma Sterckx voor een verkennende babbel. Dit jaar nemen ze voor het eerst deel aan de succesvolle Open Bedrijvendag op zondag 2 oktober, in het teken van materialen in beweging, kringloopeconomie.

Het bedrijf, dat gaat voor een duurzame productie van champignonsubstraten, wil van die gelegenheid gebruik maken om het grote publiek niet enkel met hun bedrijf te laten kennismaken, maar ook een plaatselijk project steunen waar we met Natuurpunt mee bezig zijn. Al gauw

kwam het stadsrandbos ter sprake en de gezamenlijke wens om er in 2011 een aanzienlijke bomenduit in het zakje te doen. Ze engageren zich voor een minimale bosaanplant van 300 bomen, waarmee ze ook een duidelijk signaal willen geven dat het hen menens is met de zorg om het leefmilieu, luchtkwaliteit en vermijden van geurhinder.

Maar er is meer. Met NP Mandelstreek bemannen we er een stand in een grote cafetariënt, waar boomlabels van inlandse boomsoorten te koop worden aangeboden voor het Roeselaarse bos. Daarop komt je naam en die worden bevestigd aan bomen tijdens de planting op de Dag van de Na-

tuur (19 en 20 november, zie elders in dit nummer). Voor elke aankoop maakt het bedrijf zich sterk een extra boom aan te kopen: **je inzet wordt dus verdubbeld.**

Tijdens de rondleidingen zal je niet alleen de compostering en aanmaak van champignonsubstraat kunnen volgen, maar ook de pas opgestarte reusachtige biofilter. Die installatie, in omvang uniek voor België, zorgt ervoor om de geuremissie in toom te houden waardoor burenlust uitblijft. Zeker een bezoekje waard!

Op het bedrijventerrein (zie plannetje) is iedereen vanaf 10u tot 17u welkom.

Locatie

Inkom en parking via de nieuwe toegangsweg op het bedrijventerrein Haven Zuid.

Wegbeschrijving:

Vanaf E403
afrit 7
Roeselare - Haven

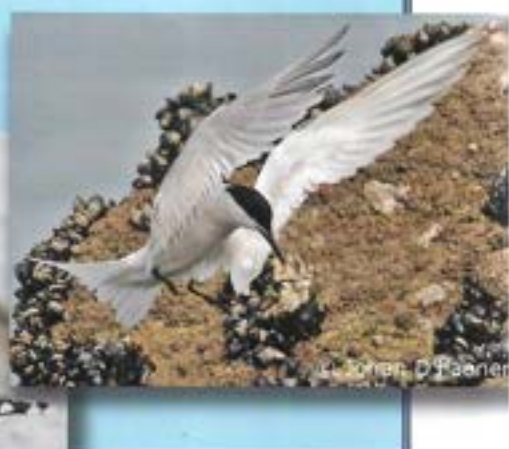
Najaarstrek voor de Noord-Franse kust op zondag 16 oktober

De strekdam van Le Clipon te Duinkerke is een uitstekende plek om de najaarstrek van zeevogels te observeren. Doordat de dam 1 kilometer in zee reikt kan men de vogels relatief dicht observeren. Goede zeevogeltrek is sterk afhankelijk van het weer. Ideaal is een stevige west-noordwestenwind waardoor de zeevogels die door het kanaal trekken naar de kust worden gedreven.

Het programma van de dag zal dus van het weer afhangen; bij goede zeevogeltrek blijven we langer op de clipon. Verder bezoeken we het reservaat Oye-plage en zakken eventueel af langs de IJzervallei.

Praktisch:

- Vertrek: 08u00
- Meenemen: warme en best winddichte kledij, wandelschoenen, verrekijker en eventueel telescoop

Dag van de Natuur op 19 en 20 november: Jouw kans om de natuur kracht bij te zetten!

Als je iets niet mag missen om Roeselare groener in te kleden: dit is 'le moment suprême'. Wanneer we de teller juist hebben kunnen bijhouden, zitten we bij jaargang 18. Naast dit internationaal jaar van het bos is het een van de redenen om er zeker bij te zijn. Het is ons ook in Mandelstreek menens met de bosuitbreiding: daarom zetten we op verschillende fronten meerdere zeilen bij.

Je hebt op beide dagen keuze uit meerder doe-activiteiten.

Zaterdag 19 november

- Afspraakplaats: parking in de Babilliestraat vanaf 9u doorlopend tot 16u.

Voor wie over de middag blijft kan ter plaatse van Rita's een heerlijke warme maaltijd genieten. Graag een seintje vooraf naar: natuur.mandelstreek@gmail.com of 051/225852

We voorzien verder werkhandschoenen, alle werk materiaal en drank natuurlijk.

Bij nat weer zijn laarzen wenselijk. De stad voorziet in een ongevallenverzekering.

o Reservaat De Kleiputten, Babilliestraat

De reservaatpoorten gaan wagenwijd open voor het jaarlijks beheerwerk. De meer geroutineerde werkers zorgen voor maaien en struweelkappen. Heel wat mensenkrachten hebben we nodig voor het transport en stapelen van riet, maaisel en houtig materiaal. Uit de wilgenopslag halen we ook geschikt plantmateriaal. Verder willen we de houtstapelwanden uitbreiden: dit betekent palen in de grond drijven. Enkele stroken van de wandelpaden en trappen voorzien we van een extra schorslaag. Ook nestkasten en de observatiehut vergen nazicht.

o Buiten het reservaat worden de knotwilgen onder handen genomen. Hier zijn ook kinderen (12) of minder) welkom die zeker kunnen helpen om snoeiwerk weg te voeren.

o Wellicht worden er ook in de buurt bomen aangeplant, waar de JNM ook aan zal deelnemen.

- In Moorslede gaat in de buurt van het Vierkavenbos van 14 u tot 16u een demonstratie door van hagen afleggen. Wever van dienst is Peter Donck en medewerkers, die je oude kneepjes leert om een dichte en inlandse haag en afsluiting te bekomen.

Verzamelen vanaf 13u30 in de Nettingstraat op de parking van het Vierkavenbos

Info bij Jean-Pierre Vandamme: 051 77 12.13

Zondag 20 november

- Afspraakplaats: vanaf 9u tot 12u bij de boomgaard op de hoek Babilliestraat-Bergstraat. Vlakbij kan je parkeren op de Kleiput-parking.

In het kader van bos voor iedereen geven we samen met het ANB (Agentschap voor natuur en Bos), de stad en privésector een aanzet door bomen en struweelzomen aan te planten op en rond de pas verworven terreinen. Die worden het toekomstig nieuw zuidelijk bosgebied dat uiteindelijk 120 ha groot wordt.

Op deze ambitieuze planting zijn kinderen zeker welkom en kunnen er behalve planthulp bieden ook hun bomen van peterschap-labels voorzien. Een extra reden om jaarlijks terug te keren en hun groei te volgen. In stalletjes met animatie en ... (?) vernemen je er meer van.

Bedrijven doen er meer dan een duit in het boomzakje. Maar daar kon je al iets over vernemen bij de Open Bedrijvendag op 2 oktober.

Voorzie voor de planting best laarzen. Bij een grote opkomst is een eigen spade handig.

Voor wie er niet kan bij zijn, je kan ook digitaal steunen: www.natuurpunt.be/steunbosvooriedereen

KALENDER
2012

Natuur.kalender 2012

De kalender heeft 13 recto-verso bladen (cover en 12 maanden). Op de rectozijde wordt telkens een prachtig seizoensbeeld afgedrukt, de versozijde bestaat uit de kalendergegevens, met voldoende ruimte om al je afspraken te noteren.

De kalender is te koop bij de bestuursleden voor €9.

natuurpunt
NATUURPUNT BE

Zomerwerkdag op 13 augustus

Met het hardnekkige vast weer deze zomer hadden we niet veel keuze: er werd nattigheid troef beloofd. Toch konden we met een droge ploeg starten in de moeraszone, waar de lage(!) waterstand in de vijvers ons toeliet een nummertje scheutentrekken te oefenen. Jonge wilgen- en elzenscheuten kregen er dank zij de voorjaarsdroogte vaste voet in een normaal ondiepe waterpartij. De honderden scheuten moesten eerst weg vooraleer er riet kon gemaaid worden, waartegen sommigen boompjes zich hardnekkig konden verzetten.

Elders waren de maaiploegen in de meer grazige zones in en rond het reservaat ook aan het werk. Algauw veranderde dit in een massale trekbeweging richting schuiltent en bevoorrading toen de wolken al te vlot leeglieden. We compenseerden geduld met andere nattigheid.

Na de middag profiteerden we van de opklaringen, waardoor een hele helling met elzen kon gemaaid en de helling opgesleept worden, goed voor het aanvullen van de stapelwallen. Dezelfde inspanningen vorig jaar lieten vlakbij een explosie zien van een bloemrijke zone, een lusttuin voor vlinders en sprinkhanen. Bovenaan deze helling zullen bezoekers achter de gluurmuur aan de reservaatrand een open inkijk krijgen op de uitlopers van de vijvers. Maar hiervoor is het nog 3 maanden geduld oefenen tot met de Dag van de Natuur.

De bijna 20 werkvrijwilligers werden als afsluit getraakteerd op een gesmaakte BBQ waarbij de buien het verrassend voor bekeken hielden. De noeste werkers waren er niet rouwig om!

Imkerbezoek aan "de kasteelbie"

Zondagvoormiddag 29 mei trok een deel van Natuurpunt Mandelstreek 'kern De Reiger' op verplaatsing naar Ingelmunster. Ze mochten op bezoek gaan naar het clublokaal van "De Kasteelbie".

Het was de bedoeling om te zien of hun kennis van bijen nog kon worden aangescherpt en dat hebben ze geweten.

Dankzij de uitstekende uitleg van imker van dienst, Dieter Vandekerckhove, kwamen ze al gauw tot het besef dat er veel meer meespeelt in het vroeger zo romantische verhaal van bloemen en bijtjes. Bijen kweken is meer en meer hightech en wetenschappelijk werk, tot het kunstmatig insemineren van de koninginnen toe.

Heel veel zaken uit de bijenwereld werden belicht en we werden steeds meer verwonderd hoe perfect hun wereld is georganiseerd en geëvolueerd. We kunnen anderen dit bezoek alleen maar aanraden.

Blijkbaar is ook de wereld van de honingbij zo ver geëvolueerd dat zonder de hulp van de imkers er waarschijnlijk maar een heel erg klein deel van de bijenpopulatie nog zou bestaan, als er al nog iets zou van resten. Dit zou voor onze wereld een echte ramp zijn omdat het overgrote deel van bestuiving in de natuur door deze werkmachientjes wordt volbracht. Zoals iedereen wel weet bestaan er zonder bestuiving geen vruchten en dus ook geen voedsel voor mens en dier.

Als basis van de "verdwijnsziekte" zou naast het teveel aan pesticiden en herbiciden, de VARROA-mijt de grootste rol spelen. Ook fijn stof en elektromagnetische velden beïnvloeden de bijen negatief. Wetenschappers en imkers van over de hele wereld zijn op zoek naar rassen die hier beter tegen bestand zijn om het uitsterven van de bijen te vermijden. Dat er in het verleden teveel gesjoemeld zou geweest zijn om de rassen te veredelen om steeds hogere productie te halen kan behoren tot één van de mogelijke fouten. De mens heeft met zijn ingrepen al genoeg bewezen dat hij vanuit de natuur iets kan maken dat zonder zijn hulp niet meerkan overleven. Denk hierbij maar aan het blauw wit koeienras dat niet meer in staat is om natuurlijk te kalveren.

Hopelijk komt het met onze bijen helemaal goed, want ook ons voortbestaan hangt er voor een groot deel van af. Gelukkig hebben we ook nog een dertigtal soorten solitaire bijen rondvliegen die ook hun deel van de bestuiving voor hun rekening nemen. Dat deze soorten daarbij ook helemaal niet agressief zijn is een reden te meer om iedereen aan te sporen in hun tuin een bijennappartement te voorzien. Een simpele houtblok voorzien van gaten van verschillende diameters volstaat al. Een bundel holle rietstengels van verschillende dikten is ook voldoende. Andere uitvoeringen zijn te vinden via het internet. Geen enkele tuin die daar te klein voor is.

tekst en foto's: Bart Debaes

Uit het archief van onze afdeling, 56 jaar geleden

*Over het ringen van vogels, vervolg op (1) uit DWeW jg 39, 2
Verschenen in de Weekbode van 10 juni 1955*

Deze zomer liep ik mijn lijstje boerderijen af in het kader van het zwaluwproject, waarvoor we met onze afdeling de nestinspecties doen. Altijd een gelegenheid om met de boeren een babbeltje te slaan, niet alleen over zwaluwen. En ook hoe het vroeger was. Ach ja, toen broedden ze in alle stallingen en vlogen ze heel de tijd rond je hoofd. En einde augustus zaten ze hier met grote benden op de telefoondraden. Ook de verwondering dat ze helemaal naar Afrika moesten vliegen. Het schijnt dat ze daarvoor op schepen meevaren, verneem je dan. Gefrons als je vraagt hoe het er dan aan toeging vooraleer er schepen waren. Hoe ze in de lente opnieuw hun zelfde broedplek konden terug vinden. En zijn dat wel dezelfde vogels? Dat had hij vernomen van een paar jonge gasten, die hier vroeger in de zomer op het hof langskwamen om de nog niet vliegvlugge nestjongen een ring om de poot te doen. Wacht eens, een ervan had een zwarte baard, Paul Houwen was zijn naam.

Het verraste hem dat ik Paul ook nog had gekend, en dat hij nu net 20 jaar geleden gestorven was.

Nieuwsgierig ben ik thuis gaan bladeren in het postuum huldeboek, waar Pauls klasgenoot Luc Houtsaegher zeer treffend een hele episode uit hun jeugd beschrijft. Hieruit plukte ik enkele fragmenten die hun gedrevenheid en sfeer illustreert.

Om vogels te ringen moet men vogels in de hand krijgen. Het meest voor de hand liggend is dan natuurlijk een val of een slagmuis, een fuik of ... de jongen in het nest. Het is me bijgebleven, als marginale natuurvriend, dat ik hen (Paul en Antoon De Roo) leerde en moest demonstreren hoe een vogelnet te leggen. Op dat ogenblik beseft ik niet welke doorbraak dit betekende voor hun ringwerk. Ik stel die eerste stap gelijk met in gebruik nemen van nevelnetten en later het aanwenden van nog meer geperfectioneerde, akoestische methodes. Paul en Antoon hebben honderden, duizenden vogels geringd. Eerst zijn onze vertrouwde soorten aan de beurt gekomen: merels, lijsters, mezen, roodborstjes en andere zangvogels, daarna kwamen de zwaluwen, de gierzwaluwen, de steltlopers...

...In 1954 werden er 54 nesten bezocht, in 1955: 134. Al hun vrije tijd werd daaraan besteed.

Wie kan er meepraten over het ringen van gierzwaluwen? Deze mysterieuze, ongenaakbare gewaande vogel genoot de speciale aandacht van Antoon...

...Het lokaliseren van de nesten was niet zo moeilijk; hoog onder een dakgoot, een gat hoog in de muur van een school, een klooster of een fabrieksgebouw, en geen enkel obstakel kan hen van de toegang weerhouden. De hoogst uitschuifbare ladder in Roeselare voorhanden, werd daarvoor geleend van schilder Decanq. De adembenemende trapezestukjes die Paul en Antoon opvoerden onder de dakgoot van de vrije Middelbare School of bij andere, vooral hooggelegen nestplaatsen, deden vele toeschouwers kippenvol krijgen...

*...Ooit is een ladder eens vrij onzacht naar beneden gekomen, waaraan we een halve dag reparatiewerk overhielden! Maar behalve het komisch gezicht, (cfr. het manneke) van Paul en Antoon in Roeselare, met die grote ladder op hun schouders rondtoerend, noteren we een ongelooflijke buit aan gierzwaluwen en wetenschap over adulte vogels, nestjongen en hun parasieten (Luisvlieg *Crataerina pallida*).*

Maar Paul hoefde de ladder niet op om in het straatbeeld op te vallen.

In de periode 1955, waarschijnlijk door toedoen van zijn broer kunstschilder, Joris, droeg Paul een baard. Voor deze tijd was dat een zeldzaamheid, en echte rariteit. Op straat werd je aan- en nagekeken. En een van onze favoriete spelletjes was dan, als we kwamen aangeftiet en we zagen bij bepaalde mensen dat hun mond open viel van verbazing, dat wij al van te voren toeriepen: "Kijk, die met zijn baard!". Soms waren er van die gapers die dan echt hun eigen kin begonnen te inspecteren.

Na ruim 50 jaar zijn de tijden echt wel veranderd en moet je meer in je mars hebben om te worden nagestaard. Alleen is dat mysterieus trekgedrag gebleven en zijn we nog steeds nieuwsgierig naar het waarom. Onfortuinlijke trekvogels krijgen nog steeds een ring om hun poot of zelfs een zender omgegespt om meer te ontsluiten over welke routes ze volgen, hoe ze hun weg vinden, waar ze tussenstops maken en hoe ze in weer en wind die inspanning aankunnen.

Tekst: Piet

Geciteerde fragmenten van Luc Houtsaegher uit 'Roep voor de natuur'

Er is ook heel wat verscheidenheid in de grootte der ringen. In België gebruikt men ringen van min dan drie millimeter doorsnede voor de meeste kleine zangvogels, tot ringen van meer dan een centimeter doorsnede voor eenden, buizerds en andere grote vogels. In Nederland gebruikt men ringen van meer dan twee centimeter doorsnede voor ganzen en zwanen, maar in ons land is er praktisch geen kans om zulke vogels levend te bemachtigen.

Waarom worden nu vogels geringd?

Het hoofddoel van het vogels ringen is de trek na te gaan van de vogels. Zo wordt onderzocht waar onze zomervogels overwinteren want dit is voor iedere soort verschillend. Men onderzoekt eveneens welke weg de vogels nemen naar hun overwinteringsgebied want ook dit is heel interessant. Een typisch geval is de trekweg van de grauwe klauwier, een vogel wat groter dan een mus. Het winterkwartier van deze vogel ligt in Midden-Afrika en al onze grauwe klauwieren trekken zuid-oostwaarts langs Klein-Azië naar Midden-Afrika, terwijl de meeste van onze zangvogels die in Afrika overwinteren zuidwestwaarts trekken om langs Spanje en Gibraltar Afrika te bereiken. Zonderling is ook dat de grauwe klauwieren die in Italië broeden dezelfde trekweg nemen al hoewel voor deze vogels de weg over Sicilië naar Afrika veel korter is.

Nog eigenaardiger is de trekweg van de ooievaar. De ooievaars van Denemarken, Rusland, Duitsland, Zweden en Nederland overwinteren in Zuid-Afrika en bereiken deze winterberg voornameel langs twee grote wegen. Een eerste loopt van Noord- en Midden-Europa door Hongarije langs Klein-Azië naar Syrië, Palestina, Egypte, de Nijl, de Oost-Afrikaanse meren tot Zuid-Afrika. De tweede trekbaan is zuidwest gericht: Frankrijk, Spanje, Gibraltar, Marokko, Sahara, Tassili en Ahaggargebirge, hoogvlakte van Tibesti, Tsaadmeer en Kongo waar deze trekweg bij de eerste aansluit.

Het ringwerk heeft nu aan het licht gebracht dat de ooievaars uit de streken ten oosten van de Elbe de oostelijke trekweg volgen en die ten westen van deze stroom de westelijke trekbaan. Evenwel werden wel enkele ooievaars uit het westen op de oostelijke trekbaan aangehouden wat waarschijnlijk wijst op het feit dat eenzame exemplaren gemakkelijk door een groep soortgenoten wordt megetrokken.

De trekweg in de lente en in de herfst is niet voor alle vogels dezelfde. Zo werden er in de herfst in België kepen en sijsjes geringd die het volgend seizoen in Italië vastgesteld werden. Een sijsje bij Luik in het voorjaar geringd bevond zich in November in de Libanon!

Verder weet men nog altijd niet precies waar onze boerenzwaluwen's winters verblijven, alhoewel reeds duizenden geringde exemplaren naar Afrika zijn afgereisd. Het loont dus nog altijd de moeite om onze gewone zwaluwen te ringen.

Door het ringen is ook aan het licht gekomen dat de broedvogels van een bepaalde streek steeds naar hetzelfde gebied terug keren om er te broeden. Dit werd reeds door het ringwerk voor een vijftiental trekvogels afdoende bewezen alhoewel uitzonderingen op deze regel geen zeldzaamheid zijn.

Door jonge vogels te ringen kan men zo ook hun natuurlijke levensduur bepalen. Er zijn soorten die een hoog cijfer halen maar de meeste vogels sterven heel jong. Dat de vink gemiddeld ouder wordt dan de reiger zal wel niemand hebben vermoed.

Dit zijn dan enkele hoofdbetrachtingen van het ringen van vogels.

(Vervolgt.)

HOUWEN P.

Met eigen wagens vanaf hoek Meiboomlaan-Lindenstraat (Roularta)	Gezinsuitstap	Publieksactiviteit	Fietsuitstap
Busuitstap	Uitstapverantwoordelijke	Uitstap geschikt voor fotografen	
Lunchpakket meebrengen	Vertrekkur	gids	Leiding

Wijzigingen en/of eventuele correcties worden steeds vermeld op onze website
www.natuurpunt.be/mandelstreek

Za 15 september Sprinkhanencursus
14:00-17:00 praktijk in het Sterrebos
Sterrebosdreef
 Philippe Deprez
 Joeri Cortens

Za 17 september Bedrijfsbezoek aan
09:30-17:00 ACD + Ardooleveld
ism Velt Roeselare
Zwaakomstraat 22 13:30 parking Ardooleveld zie ook pag. 7
 Piet Desmet

Zo 18 september geleide wandeling
10:00-11:30 Kleiputten Rumbek
Babilliestraat
 Piet Desmet

Zo 2 oktober Open bedrijvendag: Sterckx
10:00-17:00
Kachtemsestr. 330
 zie ook pag. 8

Zo 9 oktober geleide wandeling speelbos
09:30-10:30 Oostnieuwkerke
ism
Moerasstraat vzw Leefmilieu Roeselare, e.a. zie ook pag. 5

Zo 9 oktober Week v/h bos: happening in de
11:00-18:00 Keuneleute te Staden
Open Huis
ism vzw Leefmilieu Roeselare, e.a.

Zo 16 oktober Plabier d'Oye
08:00 en Jetée du Clipon
 Koen Vandepitte
zie ook pag. 8

Zo 16 oktober geleide wandeling
10:00-11:30 Kleiputten Rumbek
Babilliestraat
 Piet Desmet

Za 19 november Dag vd Natuur
09:00 - 16:00 Kleiputten Rumbek
Babilliestraat
Winerwerkdag: Vooraf inschrijven
(voor de catering)! zie ook pag. 8

Za 19 november Aflleggen van hagen bij
14:00 - 16:00 domein Vierkaven, Moorslede
parking Nettingstr. ism kern De Reiger
 Jean-Pierre Vandamme
 Peter Donck

Zo 20 november Dag vd Natuur:
09:00 - 12:00 boomplantactie nieuw stadsbos

Zo 4 december Sint-Donaaspolder
08:30 Herkennen van vriezeganzen
Met natuurpunt Mandelstreek sponsoren we vorig jaar nieuwe aankopen in het gebied. Meer details op de website.
 Wim Marichal

Natuurpunt "De Buizerd"

Zo 11 september Geleide wandeling Mandelhoek
09:30 - 12:00 Waterstraat Ingelmunster
Jacqui Stragier
051/304 731

Zo 9 oktober Geleide wandeling Mandelhoek
09:30 - 12:00 Waterstraat Ingelmunster
14:00 - 16:30 Gids: Mario Marhaeve
Jacqui Stragier
051/304 731

Za 15 oktober Nacht van de Duisternis / Zie zo Zoogdier
19:00 Kasteel Wallemote-Wolverhof

Vorige jaren koken we tijdens "De Nacht van de Duisternis" naar de stemen en planeten. Dit jaar zoeken we het heel wat dichterbij, nu kijken en luisteren we naar vleermuizen en andere zoogdieren, in en rond het park Wallemote-Wolverhof. Zoogdieren zitten overal, maar zijn moeilijker waar te nemen dan vogels en vlinders, daardoor is hun verspreiding vaak onvoldoende gekend. Daarom doen we samen met Natuurpunt een oproep aan het brede publiek om mee uit te kijken naar zoogdieren. Sommige zoogdieren kan je overdag waarnemen, maar heel wat zijn alleen 's avonds en 's nachts actief. In samenwerking met de Zuid-West-vlaamse Zoogdierenwerkgroep stellen wij volgend programma samen:

- 19.00 : Powerpoint over vleermuizen in het kasteel Wallemote
- 20.00 : Geleide wandeling in en rond het park op zoek naar zoogdieren. Vangen van muizen met live-traps. - Vangen en determineren van nachtvlinders samen met de JNM. - Opsporen van vleermuizen met batdetectoren - rakeuvelen over de waarnemingen.

Zo 13 november Geleide wandeling Mandelhoek
09:30 - 12:00 Waterstraat Ingelmunster
Jacqui Stragier
051/304 731

Velt

Moestuiniëren voor beginners.

Heb je een lapje grond waar je graag wat "gezonde" groenten op wil telen? Of wil je graag een kruiden-tuin aanleggen op je terras, maar je weet niet hoe te beginnen? André Vanhecke, erkend Velt-lesgever, toont je hoe je de bodem kunt verzorgen, welke teelttech-nieken je kunt gebruiken, waarom teeltrotatie belangrijk is en hoe je zonder giftige stoffen ziektes, plagen en belagers op afstand houdt.

Kosten: - 40 €/reeks voor leden Velt of 15 €/les
- 50 €/reeks voor niet-Veldden, voor Vormingplus

Plaats: in Ten Esberge

Inschrijven: - telefonisch aanmelden op 051/20 39 23, secr. Velt bij Markien Deforche

- overschrijven op 979-2549725-85 van Velt-Roeselare, p/a. P.Prieststraat 9, Roeselare

Ma 12 september Moestuiniëren voor beginners
19:30 Les 1: De principes van het ecologisch tuinieren.
Ten Esberge

Za 17 september Bedrijfsbezoek aan ACD
In samenwerking met Natuurpunt Mandelstreek

Ma 26 september	Moestuiniëren voor beginners Les 2: Teeltplan en bemesting.
19:30	
Ten Elsberge	
Ma 10 oktober	Moestuiniëren voor beginners Les 3: Welke groenten, kruiden en bloemen in onze moestuin? Teeltzorgen en teelttechnieken.
19:30	
Ten Elsberge	
Ma 24 oktober	Moestuiniëren voor beginners Les 4: Ecologische gewasbescherming, ziekten en plagen herkennen, voorkomen en genezen.
19:30	
Ten Elsberge	
Za 3 december	Feestelijke bijeenkomst voor leden en sympathisanten.
18:30	

JNM

Op zaterdag 24 september vindt de startdag, de eerste activiteit van JNM Roeselare van het nieuwe werkjaar, plaats. Net als twee jaar terug kiezen we het natuurdomein het Rhodesgoed in Kacht-
em als locatie.

Vanaf 16h00 zijn uw kinderen welkom om een activiteit bij te wonen in het speelbos van het Rhodesgoed. Vanaf 18h00 bent u zelf ook welkom voor een receptie en een bijhorend hapje en drankje. Het bestuur zal via een korte presentatie de werking van JNM en JNM Roeselare voorstellen. Doorlopend is er ook een fotopresentatie. We maken gebruik van de accommodatie (de hangar) van het Rhodesgoed.

Als de maagjes gevuld zijn en u precies weet waar JNM voor staat, kunt u samen met uw kinderen een kleine tocht maken in het Rhodesgoed. Vooraf zullen life-traps (muisenvalletjes) uitgezet zijn, wordt de bardetector (om aan de hand van sonargeluiden vleermuizen te herkennen) bovengehaald en stelt Tim zijn kennis over de aanwezige planten en dieren voor. Nadien kunnen de liefhebbers ook nog wat bijleren over nachtvinders. We lokken nachtvinders met een kwikdamlamp. Met z'n allen kunnen we de vaak kleurrijke nachtvinders op naam brengen.

Tegen 22 à 23 uur zal de activiteit afgelopen zijn, maar liefhebbers kunnen nog blijven plakken op de terras van het Rhodesgoed en aan de nachtvinderlamp!

Hopelijk laat u uw kinderen kennis maken met de wondere wereld van de JNM! Te beginnen met de startdag van zaterdag 24 september.

Programma zaterdag 24 september

16h00 – 18h00: namiddagactiviteit (enkel kinderen, vanaf 18h00 ouders welkom)

18h00 – 20h00: receptie + korte voorstelling JNM + broodjes doorlopende fotopresentatie

20h00 – 23h00: avondwandeling + nachtvinders vangen

Waar: Brasserie 't Rhodesgoed
Rhodesstraat 2
Kacht-
em

PRODALL.EU

- Individuele waterzuivering Terr'o IBA
- KWZI tot 250 IE SBR & MBR
- pomp installatie techniek
- Olieafscidders
- Vetafscidders
- Trommelfilters
- Aquacultuur centra
- Kunststof maatwerk

**SPECIALIST IN KUNSTSTOF OPLOSSINGEN
VOOR VLOEISTOFOPSLAG,
VOOR WATERBEHANDELING EN
AFVALWATERZUIVERING**

Voor een vrijblijvende offerte:
Prodall, Zwaaiekomst 5, B-8800 Roeselare
(t) +32 51 74 83 96 (f) +32 51 74 83 97
www.prodall.eu info@prodall.eu

ACD

tuinkassen & uitrustingen

lente 2011

Wil je proeven van dit lekkere aanbod? Uitdaard!**Tuinkas 'Retro' ALU HOBBY SERIE**

- aluminium frame met zwarte coating voor een duurzame en chique uitstraling
- inclusief 4 mm dik veiligheidsglas
- franco aan huis geleverd*

€ 1.640

Hierbij zijn volgende opties verkrijgbaar:

hokverwarming

invaldeur

universele werktafel

extra dekglas

nr. 11200 R205H-PLUS RETRO

B x L: 2,32 m x 3,71 m

hoogte goot 1,79 m / hoogte nok 2,36 m

inclusief 1 deur - 1 dekraam

inclusief gehard glas in het dak

inclusief aluminium fundering

€ 1.640

nr. 11200 R306H-PLUS RETRO

B x L: 3,06 m x 4,45 m

hoogte goot 1,79 m / hoogte nok 2,50 m

inclusief 1 deur - 2 dekramen

inclusief gehard glas in het dak

inclusief aluminium fundering

€ 2.040

Voor uw dichtstbijzijnde dealer en prijslijst, contacteer:
A.C.D.nv Zwaalkomstraat 22 8800 Roeselare tel. 051 24 25 26
info@acd.be Of laat u inspireren op www.acd-serres.be

* in België

Origin'O – Roeselare & Julienne's groenten en fruitpakketten

Waar smaak en gezondheid hand in hand gaan

De natuurvoedingswinkel van De Lochting biedt dagelijks een uitgebreid assortiment aan biogroenten en fruit, verse, tongstrelende bereidingen, een ruim aanbod vers brood en gebak, en voor wie zelf aan de slag wil, een volledig gamma biovoedingsproducten. Ook voor biocosmetica en ecologische schoonmaakproducten kunt u bij ons terecht. De Lochting verzorgt ook wekelijks een verrassend, streek- en seizoensgebonden groenten- en fruitpakket

genieten van nature
Origin'O

Oude Stadenstraat 15 - 8800 Roeselare

www.origino.be, www.julienne.bewww.lochting.be

Open: maand. t/m zat: 9 – 12 u en 14 – 18 u

HOME

WINKEL

Vernieuwd

OxfamWereldwinkel
Roeselare vzw**Feestelijke heropening**

Zaterdag 1 oktober 2011 van 9 tot 18 uur

wijn proeven met sommeliers Gido Vanimschoot en Ronny Debaere
thee en olijfolie proeven met thee-experte Ann Vansteenkiste
koffie proeven met koffiekenner Raf Vandenbruel
demo met Natyr schoonheidsproducten

Oxfam-Wereldwinkel Roeselare vzw, Noordstraat 156, 8800 Roeselare

shanks.**Uw partner in afvalverwerking**

Shanks Vlaanderen nv
Regenbeekstraat 7C
8800 Roeselare
Tel 051 - 22 60 44
Fax 051 - 22 13 91
www.shanks.be

Gewone braam - *Rubus fruticosus*

Braam is de naam van het plantengeslacht Rubus dat meer dan 600 soorten bevat, waaronder vele kruisingen tussen verschillende soorten. Braam behoort tot de Rosenfamilie.

De Gewone braam (*Rubus fruticosus*) is een in heel Europa inheemse plant die met name langs bosranden voorkomt. De plant is een heester die 2 tot 6 meter hoog wordt. Elk jaar worden nieuwe stengels gevormd. Alleen de tweejarige stengels dragen de witte tot roze bloemen van mei tot soms laat in de herfst, gevolgd door de gekende vruchten. De vruchten verschijnen in augustus, september en zijn donkerblauw of blauwrood, hebben een zoete smaak en worden zowel vers gegeten als verwerkt in jam. De vrucht is een verzameling van steenvruchtjes. Was de vruchten vooraleer je ze eet of eet alleen de bovenste van de struik, boven de plashoogte van de vos, omdat ze kunnen besmet zijn met lintworm via de uitwerpselen van de vos. De blaadjes blijven tot laat in de herfst of tot in het begin van de winter aan de plant. De onderzijde van de blaadjes is bedekt met stekels. De stengel is bezet met scherpe stekels.

De braam is door zijn stekels redelijk beschermd tegen de vraat van grote grazers. De Romeinen plantten braam bij uitkijkposten en vestingplaatsen omdat ze dan minder inneeembaar waren. Kleine zoogdieren zoals konijn, muis of zelfs een vos trekken zich bij gevaar terug onder de braamstruik.

De vruchten worden door veel vogels gegeten, maar ook door zoogdieren zoals das en vos. Wilde zwijnen eten de vruchten en de wortels. Herten eten bladeren, twijgen en vruchten. De nectar is een belangrijke voedselbron voor inheemse bijen. De planten van het geslacht *Rubus* zijn ook een voedselplant voor nachtvlinders.

De braambessen worden ook gebruikt als kleurstof voor wol. De jonge scheuten worden gebruikt als basis voor bruine verf.

Ook de gedroogde blaadjes van de braamstruik kunnen ons heel goed van dienst zijn bij tal van acute kwalen omdat ze veel looistoffen, vitaminen en mineralen bevatten. Braambladthee of -tinctuur is een uitstekend middel bij alle kwalen die voortkomen uit een lage weerstand, zoals griep, verkoudheid, keelpijn, angina, ontstoken tandvlees en aften. Maar ook na een periode van ernstige ziekte kan braambladthee het herstel bevorderen. Braamblad vult tekorten aan, is zweetafdrijvend en ontstekingsremmend. Bij acute diarree kan je braambladthee drinken. Je kan ook de tinctuur (aftreksel van braamblad op alcohol) gebruiken. Om deze reden is het ook heel handig om gedroogde braamblaadjes voor thee of om tinctuur mee te nemen op vakantie. Braambladthee, eventueel gecombineerd met frambozenbladthee, is heel veilig en een breed toepasbaar kruid, ook geschikt voor kinderen en ouderen.

Voor de teelt van bramen worden alleen nog stekelloze rassen gebruikt. Deze rassen zijn ontstaan uit kruisingen tussen verschillende *Rubus* soorten en worden alleen onder de geslachtsnaam *Rubus* vermeld.

Recept

Van rijpe braambessen kan je uiteraard confituur of gelei maken. Je kan ook de helft bramen en de helft vlierbessen gebruiken.

Warme braambessensaus is een delicatessie voor bij vanilleijs of pudding. En als je op het ijs eerst een beetje advocaat en dan je bramensaus doet, is dit een dessert dat alle lekkerbekken doet watertanden!

Je doet wat verse of diepgevroren braambessen in een kookpot en je strooit er, naar smaak, bruine suiker over. Je laat alles op het vuur staan tot de bramen doorwarm zijn en tot de suiker gesmolten is. Dan mix je alles en je hebt je heerlijke saus!

Rita

HOUT - TRIPLEX - ISOLATIE
DECORATIEVE PLATEN - OSB - DEUREN

BVBA

HOUTHANDEL CARPENTIER

Gitsbergstraat 53
8830 GITS-HOOGLEDE
TEL 051 - 20 20 04
FAX 051 - 24 59 52

Defieuw
drukk

BVBA

Millesteenstraat 65, 8890 Dadizele

tel. 056 50 93 58 - fax 056 50 47 13

defieuwdruk@skynet.be

Gierzwaluwen voeren een sterk nummertje op de Gierzwaluwhappening 17 juni

Nooit eerder kregen we zo veel volk op de been voor een vogelsoort in Roeselare. Gek genoeg ontsnapte de aankondiging van die activiteit zelf uit onze kalender in het vorig nummer, maar dat hebben we niet gemerkt op die happening. Poëzie, toerisme en natuur, een school, bazen van Roularta, burgemeester, schepenen en NP Mandelstrecke: een ongewone mix op vrijdagavond samen in en rond de Burgerschool. Dit was nieuw voor de stad. Met een 80tal deelnemers luisterden we naar de gastvrouw en directrice Cottens, waarna de heren Denolf van Roularta en burgemeester Martens hun inbreng rond gierzwaluwen en bezorgdheid om biodiversiteit toelichtten.

Hierna volgde in de Kattenstraat – blijkbaar schrikt dit de kolonie gierzwaluwen niet af - de 'ontsluicing' van Gezelles levensgroot

Zie-zie-zie-gedicht, hoog opgehangen tegen de schoolgevel. De tonen van het bijzondere gedicht klonken nog na toen haast uit het niets ineens een stel gierzwaluwen naar ons toe doken en verdwenen in de nestspalten vlak boven de hoofden van de verraste toehoorders. Ze konden hun moment niet beter kiezen.

Na een korte receptie binnen die de gelegenheid bood onze infostand over het leven van de soort en de succesvolle acties die we voeren, gingen groepjes tellers met geïnteresseerden op pad naar plaatsen waar we vroeger nestbakken plaatsten. We stelden er weeral vast dat gierzwaluwen hiervan in toenemende mate gebruik maakt. Benieuwd of dit ook snel lukt met de inbouwbakken die net op de St. Michielstoren geplaatst werden.

Gierzwaluwen roven huiszwaluwnest?

De huiszwaluwkolonie in het O.C. St.-Idesbald te Roeselare kon dit jaar terug rekenen op een lichte aangroei. Dit jaar viel er een wel een raar gedrag op bij het op bezoek zijnde gierzwaluwen. Zij vielen ogenschijnlijk bewoonde nesten van huiszwaluwen aan. Dit had ik vorige jaren per toeval ook wel eens gezien maar door dat dit niet veel voorkwam gaf ik er geen belang meer aan.

Dit jaar echter was dit een constante. Iedere dag zag je gierzwaluwen dit gedrag stellen.

Ik keek het eens na, via het internet, of hier al iets van vermeld was en vond op een Nederlandse site volgende mogelijke uitleg: - 'Marleen vertelt dat de gierzwaluwen graag reeds bewoonde "holtes" bezoeken. Dat af- en aanvliegen van een kolonie zwaluwen zal ze onvermijdelijk naar de bewoonde huiszwaluwnesten leiden.'

- 'Het gaat dus niet om een aanval, maar gewoon om een groep jonge niet-broedende gierzwaluwen (het kunnen zelfs eerstejaars zijn) die door het af- en aanvliegen van de zwaluwen, tijdens hun zoektocht naar een geschikte nestplaats zodanig opgewonden geraken dat ze met z'n allen aan een bewoond nest hangen en "bangen" (met kracht tegen het nest/holte stoten).'

Een spijtig voorval dus, maar niet om over ongerust te zijn, het is van voorbijgaande aard en ze doen het zeker niet opzettelijk om de zwaluwen te verjagen, de nesten te plunderen of te vernietigen ...

Info: gierzwaluwen-praatgroep (Nederlandse site)
Dirk Vandewalle

Zwaluwflash 2011

We zijn deze zomer weer eens voor zwaluwen de boer op geweest, wat ons steeds nieuwsgierig maakt naar de broedresultaten van beide zwaluwsoorten in Mandelstreek. We kregen 39 subsidieaanvragen binnen voor het grondgebied Roeselare, vorig jaar 41. Op dit ogenblik zijn nog niet alle resultaten binnen, maar voor huiszwaluwen beschikken we al over volledige gegevens.

De 2 kolonies houden stand: MPI St. Idesbald en de woonwijk Biezenhof. Laten we optimistisch blijven: het totaal aantal broedende paren stijgt van 51 bezette nesten in 2010 tot 54 dit jaar. In de woonwijk blijft het aantal broedparen onveranderd met 19 nesten, terwijl we een lichte toename van 32 naar 35 nesten in de kolonie op het MPI vaststelden.

De grote aantalschommelingen die we vanaf 2007 meemaakten, met een ping-pongspel tussen beide kolonies lijken voorlopig van de baan. Hopelijk is dit de voorzichtige start voor meer stabiele kolonies, maar het verlies van de aantallen van 2006 (83 paren) en vroeger zijn ze nog niet te boven gekomen. Geen onvervalste euforie dus.

Cijfers vertellen niet alles. In de kleinste kolonie deden zich dit jaar namelijk enkele opvallende verschuivingen voor. In het verhaal van zwaluwman in vorig nummer kon je al vernemen dat vorig jaar voor het eerst een kunstnest geaccepteerd werd als broedplek. De surprise voor de eigenaar was groot toen dit er jaar maar liefst 5 paar bij hem introkken. Ook bij de burens werd voor 't eerst een kunstnest bezet. Elders in de wijk plaatsten we een dubbel kunstnest: één helemaal af en ernaast een DHZ met metselaanzet. De dag erop was het complete kunstnest al ingepalmd dat een succesrijk broedsel opleverde. Dat doet het vermoeden versterken dat aanwezigheid van geschikt bouw materiaal (slijkzones vlakbij) wel eens een belangrijke factor kan zijn bij succesvol voortbestaan van de kolonies. We probeerden ook hieraan tegemoet te komen door op een plat dak slijkschaaltjes ter beschikking te stellen.

Dit jaar telden we succesvolle broedsels bij 9 woningen, met 1 tot 5 nesten per woning. Echter zijn de vogels niet altijd even honkvast: nestjes van vorig jaar worden niet altijd opnieuw in gebruik genomen.

Bij een grotere concentratie van oude nesten gebeurde dit echter wel. Onder de nestkommetjes werden in de woonwijk vrij veel zwaluwjongens (minstens 9) dood gevonden. Geen idee of het te maken had met het kurkdroge voorjaar, met meer fragiele nestjes of wegens gebrek aan voedsel. Dit zouden we moeten vergelijken met de kunstnesten, die erg stevig zijn.

Vaker dan vorige jaren werden jagende huiszwaluwen gezien aan de stadstrand, bijna 5 km van de kolonie. Onder meer in Rumbekke kregen we ze geregeld in gemengde groepjes samen met gierzwaluwen te zien. Maar van een nieuwe vestiging hebben we nog geen weet.

Als voorlopige balans kunnen we besluiten dat beide kolonies het niet slecht deden. Nu maar de vingers gekruist houden of die positieve tendens zich ook volgend jaar doorzet.

Tekst: Piet Desmet
Gegevens: Johan Plouvier
en Dirk Vandewalle

DESOTEC

ACTIVATED CARBON

Pure.

ACTIEVE KOOL

REACTIVATIE

FILTERS

SERVICE

DESOTEC NV

produceert en verdeelt actieve kool, een hoogwaardig adsorptieproduct op basis van steenkool, hout en kokosnootschalen. Met dit product biedt Desotec u efficiënte en betaalbare oplossingen voor het zuiveren van water en vloeistoffen, lucht en gassen, en de eliminatie van organische verontreinigingen.

DESOTEC ACTIVATED CARBON NV-SA
Regenbeekstraat, 44 8800 Roeselare Belgium
Tel. +32 51 24 60 57 / Fax +32 51 24 59 16
info@desotec.com / www.desotec.com

Broedresultaten Steenuil 2011

De harde decembermaand 2009 had blijkbaar geen invloed op de resultaten van 2010. Na de keiharde winter 2010/2011 zou er wel eens meer sterfte onder de vogels kunnen geweest zijn. Dit althans was de algemene gedachte van de werkgroep.

Dit jaar lagen er 110 kasten te wachten op controle, eentje minder dan verleden jaar. Negen kasten werden niet gecontroleerd. Een drieste stier, een schichtige merrie met veulen en afwezige eigenaars zijn de oorzaak hiervan. Blijven er dus 101 kasten over om de resultaten te berekenen :

- 48 kasten met 136 jongen (2010 = 44 kasten en 119 jongen);
- 5 kasten met eieren, waarvan in twee kasten nog warm;
- 5 kasten duidelijk bezocht: braakballen of solitaire vogels aanwezig + één dood;
- 2 kasten met zowel dode adulten en jongen, dit bijna zeker door prooien te eten die vergif in zich hadden;
- 1 kast getroffen door (jeugdige?) vandalisme. Een buis was in het invlieggat gestoken, een dode steenuil werd in de kast gevonden.

Dit geeft voor 2011 een bezetting van juist 60 %, een gemiddelde van 2,83 jongen per kast.

Vijf pulli was het hoogste aantal in meerdere kasten. Ik vind dit een prachtig resultaat en had dit helemaal niet verwacht, zoals hierboven aangehaald. Bij lectuur over vroegere hardere winters was er soms sprake van het decimeren van de populatie steenuilen. Was dit overdreven ? Ik kan me goed voorstellen dat veel soorten kleine zangvogels die versteend van de kou zaten ten prooi van de steenuilen gevallen zijn ter vervanging van muizen. Op het net ben ik op zoek gegaan naar verklaringen. Bij knmi.nl spreken ze over koude en strenge winters, bij strenge winters hebben ze een negatieve gemiddelde temperatuur, bv. 1996 -0,1 en de moeder aller winters 1963 -3,1

Voor 2009 +2,2 en voor 2010 +1,1. Ik zou dus "keiharde winter" moeten weghalen uit mijn inleiding. Bij mijn opzoeken ook bij een fijne site aanbeland, een aanrader: <http://www.natuurbelevnis.nl/steenuilbeschr.html>

Meer goed nieuws: Sector zuid die verleden jaar rampzalig was heeft zich volledig herpakt en is weer op het oude niveau, ondanks de kou. Stichter Pol had in zijn sector ZW de beste resultaten ooit.

Kern De Reiger had voor het tweede opeenvolgende jaar geen broedgeval in de 10 kasten liggend in Moorslede. Vreemd. Ik heb in totaal 54 jonge vogels en 6 adulten kunnen ringen in het broedseizoen.

Bij het ringen van de jongen uit de kast liggend bij medewerker Willy was de kleuterklas met zijn kleinzoon en juf aanwezig. Sfeer genoeg bij het ringwerk hier.

Ludo

De resultaten van de laatste 10 jaren :

Jaar	Aantal kasten	Bezette kasten	Gemiddelde jongen per kast
2002	106	55 %	2,6
2003	105	56 %	2,6
2004	102	58 %	2,7
2005	100	61 %	2,88
2006	104	61 %	2,65
2007	115	55 %	2,85
2008	107	68 %	2,72
2009	107	60 %	2,78
2010	111	62 %	2,70
2011	110	60 %	2,83

© Luc Lambert

Kleuterklas op uilentocht

Ook dit jaar waren mijn steenuiltjes aan het broeden in hun vaste woonplaats (uilenbak) in één van de knotwilgen in de weide. Deze keer hadden ze echt hun best gedaan: een kroost van 4 jonge uiltjes! Ja ze hadden hun persoonlijk record gebroken. Ludo Momerency, erkende ringer van onze vereniging, werd aangesproken om dit viertal te ringen.

Daar onze 6-jarige kleinzoon Jim, zot is van al wat vliegt, zwemt en kruipt, heb ik dan maar zijn ganse klas (3e kleuter) met hun Juf Veronique uitgenodigd om dit ringwerk bij te wonen. Ook directeur Patrick Vermeersch was direct akkoord en blij met deze onverwachte uitstap.

Aangezien het schooltje Sint-Antonius Meulebeke Veld maar enkele honderden meters hier vandaan is, kon alles te voet gebeuren, géén schoolbus, géén ouders en/of grootouders die moeten aangesproken worden... Dus héél interessant om de ecologische voetafdruk laag te houden.

Ook had ik Luc Lambert, onze Natuurpunt-fotograaf, uitgenodigd om de nodige beelden vast te leggen.

Gelukkig was het prachtig weer (eind mei) toen de Juf met haar laaiende enthousiaste groep kinderen toekwamen. En zie, in onze weide was er plots meer ambiance met die jonge snaken! Zelfs

de schapen waren verbijsterd van al dat jong geweld... en keken ernaar.

Ludo zorgde voor de nodige uitleg tijdens het ringen, de kinderen waren echt nieuwsgierig en keken met grote ogen en bewondering hoe Ludo de ringetjes aanbracht aan die kleine pootjes die toch al voorzien waren van scherpe klauwtjes.

Vele kinderen hadden nog nooit uiltjes gezien, zelfs voor Juf Veronique was dit allemaal nieuw, ja het was het voor iedereen iets unieks.

Toen Ludo vroeg wie er eens een geringd uiltje wilde vasthouden, gingen er veel vingertjes de lucht in, zelfs de Juf verschoot van die grote durf en interesse.

Zou dit niet altijd zo zijn in de klas??

De 4 jonge uiltjes werden dan voorzichtig vastgehouden en poseerden fier voor Luc onze fotograaf.

Volgens Juf Veronique werd achteraf nog dagenlang over deze speciale uilentocht verteld in de klas of op de speelplaats.

Directeur Patrick en Juf Veronique vroegen ook of dit voor herhaling vatbaar is?

Natuurlijk wel... als de uiltjes maar hun best blijven doen!!!

Willy De Ruyter

© Luc Lambert

© Luc Lambert

Zeg niet zomaar 'wegberm' tegen een wegberm

Bijna iedere dag fiets ik langs de grote ring (zijnde de N32) van Roeselare heen en terug naar het werk. Niets speciaals zou je zeggen. Enkele kilometers van autogebrom, beton en asfalt. Tot je oog krijgt voor de bloemen aan de wegberm. Bij het maken van een opsomming (proberen) val je bijna letterlijk achterover van het aantal bloeiende soorten. Pas dan wordt het duidelijk welke diversiteit hier aanwezig is. Bij wijze van voorbeeld wil ik een gezonde greep hieruit doen, wel wetende dat er nog soorten zullen zijn die aan mijn oog voorbij zijn gegaan.

Witte en rode klaver, witte en gele honingklaver, grote brandnetel, duizendblad, wilde peen, akkerdistel, speerdistel, wegdistel, kleine klaver, gewone rolklaver, klaproos, riet, lisdodde, boeren-

wormkruid, heeblaadjes, groot- en klein kaasjeskruid, kleine klis, paardenbloem, St-Jacobs kruiskruid, bezemkruiskruid, Canadese fijnstraal, gewone bereklauw, zevenblad, reukloze kamille, heermoes, kattenstaart, harig wilgenroosjes, scherpe- en kruipende boterbloem, smalle- en grote weegbree, bijvoet, St-janskruid, klein streepzaad, hagewinde, ridderzuring, smeerwortel, vogel- en ringelwikke, wilde cichorei, melkdistel, akkermelkdistel, raket, biggekruid, kompassla, knopferik, herik, braam, perzikkruid, madeliefje, varkensgras, koninginnekruid, pastinaak, lathyrus, melganzevoet, wouw, teunisbloem, kaardenbol, heggedoornzaad, akkerkool, harig knopkruid....

Tip voor de fietser:
Als je langs de ring fietst, laat je oog

eens vallen op de bloemenpracht aan de rechterzijde. Blijf echter attent voor het drukke verkeer. Wegbermen langs andere wegen geven niet altijd even veel bloemendiversiteit.

Dirk Vandewalle

Steeltjeszwammen: éénheid in verscheidenheid

De meeste 'grote paddenstoelen' die we in het veld waarnemen, behoren tot de 'steeltjeszwammen'. Deze term verwijst niet naar paddenstoelen met een duidelijke steel en hoed, maar naar de voortplantingsorganen. De sporen worden namelijk gevormd op korte steeltjes, die ontspruiten aan knotsvormige cellen. Deze knotsvormige cellen zijn dus de eigenlijke voortplantingsorganen.

Wanneer de sporen gevormd worden op de buitenkant van de paddenstoel spreken we van 'vlieszwammen', wanneer de sporenvorming in de 'buik' van de paddenstoel gebeurt spreken we van 'buiszwammen'.

In dit nummer bespreken we de vlieszwammen, de buiszwammen komen in het decembernummer aan bod.

Bij vlieszwammen komen de voortplantingscellen verspreid over het vruchtlichaam voor of ze kunnen aaneengroeien tot een zogenaamd kiemvlies. De plaats waar dat kiemvlies op de paddenstoel voorkomt maakt een grove indeling van de steeltjeszwammen mogelijk.

Bij **korstzwammen** komt het kiemvlies verspreid voor op de bovenkant van de zwam. De oranje aderszwam is daar een mooi voorbeeld van. Zoals de naam al aangeeft vormt de paddenstoel brede, korstvormige plakken met een schitterende oranje tot rode kleur. Het oppervlak is sterk aderig geplooid. Op die manier wordt aan oppervlaktevergroting gedaan en kan de paddenstoel nog meer sporen produceren.

De waaierkorstzwam vormt waaiervormige, afstaande hoeden. De paddenstoel is

met een versmalde basis aan dode takken of stammen van loofbomen gehecht. Het kiemvlies komt voor op de binnenwand van fijne buisjes. Die buisjes eindigen in een gaatje, zodat de sporen kunnen vrijgelaten worden. De waaierkorstzwam wordt dan ook een 'gaatjeszwam' genoemd.

Boleten, zoals het eekhoornstjesbrood, hebben net zoals de 'gaatjeszwammen' buisjes onder hun hoed. Bij de boleten kan die buisjeslaag echter gemakkelijk van de hoed verwijderd worden, wat bij de 'gaatjeszwammen' niet mogelijk is.

Zwammen die tot de **koraalzwammen** behoren hebben een sterk vertakt, koraalvormig uiterlijk. Het kiemvlies komt hier verspreid voor over de bovenste helft van het vruchtlichaam. De grote sponszwam is daar een fantastisch voorbeeld van.

Bij **stekelzwammen**, zoals de gele stekelzwam, komt het kiemvlies verspreid voor op stekeltjes aan de onderkant van de hoed.

Bij de familie van de **hanekammen**, zoals de gele trechtercantharel komt het kiemvlies ook voor aan de onderzijde van de hoed, maar dan op plooiervormige ribben die sterk op plaatjes lijken.

En daarmee komen we naadloos terecht bij de grootste groep 'steeltjeszwammen': de **plaatjeszwammen**. Het kiemvlies heeft zich hier uitwendig ontwikkeld op plaatjes.

Tekst: Koen Maes
Foto's: Jimmy Desmet

Een leeuwerik met een gouden snavel

De veldleeuwerik is een van de vogels die mij het meest aan de vakantietijd doet denken. Ik ontmoette deze van uitzicht onopvallende vogel tot nu immers altijd op reis of op uitstap, momenten van zorgeloze vrije tijd dus. Boven mijn Roeselaarse tuin heb ik er in ieder geval nog nooit een gezien of gehoord. Jammer is dat, want zijn zeer opmerkelijke zang hoog in de lucht dwingt bewondering af. Wie ooit een veldleeuwerik heeft bezig gehoord, begrijpt onmiddellijk waarom hij de lieveling werd van dichters en componisten. Het eigenlijke gezang begint soms al in de eerste week van februari: dan stijgt de vogel al zingend steeds hoger en hoger, totdat hij bijna uit het gezicht is verdwenen en alleen nog maar de jubelende zang te horen is. Dan daalt hij weer, waarbij hij blijft doorzingen tot hij terug op de grond is. 's Avonds of bij slecht weer zingt hij vaak op een aardkluif of een paaltje. Het lied klinkt onafgebroken, soms plotseling even onderbroken door de nabootsing van de roep van een weidevogel.

Leeuweriken broeden op heel uiteenlopende plaatsen, zoals in weilanden, akkers, duinen, heidevelden en braakliggend terrein. Daar hebben we in het verstedelijkte Roeselare natuurlijk niet veel van. Zijn nest is een kuiltje in de grond, meestal tussen gras. De intensief bewerkte groentevelden en de maïsteelt in onze regio vormen dus evenmin een aantrekkelijke leefomgeving. Daarenboven werd in een niet zo ver verleden op de leeuwerik jacht gemaakt, want hij stond bekend als een lekkernij.

Zoals zojuist vermeld, kunstenaars en leeuweriken hebben iets met elkaar. Ze verblijven beide vaak in hogere sferen. Veel dichters zagen de leeuwerik als symbool voor de evasiedrang van de mens, zijn gedrevenheid om uit de beknelling van het vaak troosteloze hier en nu op te stijgen naar iets beters, iets hogers, iets goddelijks. Een bekend leeuwerikgedicht uit de Engelse literatuur is *Ode to a skylark* (1820) van P.B. Shelley. Dichter bij huis zijn er Guido Gezelle, die er liefst zes gedichten aan wijdde ('Hemellawerke, schoon van name en sprake zijt gij, maar uw kleed, 't valt te grauw toch: is 't de reden dat men grijslawerke u heet? (...) Zingt en zeilt maar, al te zelden hoore en zie 'k u') en P.C. Boutens in 1912 ('die uw nachtelijk nest ontvluchtend door de zilvren neevlen heen vleuglings vindt de gouden wegen waar uw aadmen juichen wordt, tot uw zang in vuren regen naar de koele vore stort') de opvallendste leeuwerikpoëten.

De Russische auteur Konstantin Paustovskij biedt ons in zijn zeventalige memoires een mooi leeuwerikverhaal. Aan het chaotische Russisch-Duitse front tijdens de Eerste Wereldoorlog was hij in Polen te gast bij een arme boerenfamilie. Op een moment staarde Paustovskij naar een groepje leeuweriken, waarop de boer glimlachte en zei: 'dat zijn onze helpers. Zij vrolijken de mens op bij het werk'. Hij voegde er aan toe: 'Ik heb het zelf niet gezien, maar er wordt verteld dat er een leeuwerik is met een gouden snavel, hun aanvoerder'. Meteen vroeg zijn gast dit voor hem onbekende verhaal uit de doeken te doen. En de boer begon: 'Koning Janko de Verschrikkelijke trok eens ten strijde tegen een buurland, waar alleen vredige mensen woonden, die plichtsgetrouw hun akkers bewerkten. Zij verdedigden zich tegen de koninklijke aanval met hun hooivorken, maar uiteraard bleken zij

geen partij voor de geharnaste ridders van de vorst. Het was een onrechtvaardige oorlog, zo onrechtvaardig dat de aarde het vergoten mensenbloed niet wilde opnemen. Terwijl de huizen van de arme boeren werden platgebrand, herinnerde zich een oude, gebochelde muzikant het bestaan van de leeuwerikenaanvoerder met de gouden snavel. Hij zou de boeren zeker helpen. De boeren stuurden mussen, zwaluwen en zelfs spechten er op uit om de leider van de leeuweriken te vinden en om hulp te smeken. Met duizenden kwamen de leeuweriken aangevlogen en aan de verbaasde boerenvrouwen vroegen zij brei- en borduurgaren. De vogels paktten alle draden die hun werden aangereikt en repten zich ermee naar het leger van Janko de Verschrikkelijke. Zij begonnen de kluwens af te wikkelen, zodat de ridders er in verstrikt raakten als vliegen in het web van een spin. De ridders konden niet meer verroeren, werden door de boeren op karren geladen en aan de grens van hun land in een ravijn gegooid. De koning had zoveel wol ingeslikt dat hij blauw zag en stikte.' De boer besloot: 'Wie het niet gelooft, het zij zo, maar wie het wel gelooft, zal hier op aarde misschien een beter bestaan hebben'.

De leeuwerik als vredesduif, als bewerker van rechtvaardigheid, als bovennatuurlijke sprookjesfiguur. Wat we er ook van willen niet billijker zijn om zijn leefgebied toch beter te beschermen?

Johan Strobbe

gevoelen, zou het in ieder geval niet billijker zijn om zijn leefgebied toch beter te beschermen?

- 16/5 Zomertortel te Hooglede **Wim Declery**
 Grauwe vliegenvanger en een spotvogel in de tuin te Gits **Koen Vandepitte**
- 17/5 Koniginnepage in de tuin te Oostnieuwkerke
Jeanne en Daniel Dewulf

- 23/5 Gaffelwaterjuffer in het Rhodesgoed **Jacques Vanderhaeghe**
- 28/5 Schermpjeselkhaas en Mosschelpje in 't Veld te Ardoois
José Verplancke
- 30/5 Hopprachtmot in 't Veld te Ardoois **Joost Vandenberghe**
- 01/06 Kerkuil roepend te Hooglede **Wim Declery**
- 08/06 2 Baltsenede wespdierven te Ardoois **Bart Augustijns**
- 11/06 Havik en een ree in 't Veld te Ardoois **Annick Decruyenaere**
- 14/06 Termiekende Ooievaar boven Sterrebos **Karina Samyn**
- 16/6 Kolibrievlinder te Oostnieuwkerke **Geert Carette**
- 26/6 Kolibrievlinder te Hooglede **Katleen Ducatteuw**
- 04/07 Zalmsteelrussula kleiputten Rumbek **José Verplancke**
- 07/07 Koniginnepage te Staden **Wim Debruyne**
- 30/07 Watervleermuis Wallemote Izegem **Erik Naeyaert**
- 31/07 Wespdielief en roepende Bosuil in 't Veld te Ardoois
Wouter Faveyts
- 03/08 Zwarte Ooievaar over Roeselare **Jan Klaas**
- Piramidevlinder te Rumbek **Stijn Hantson**
- 10/08 Hagenheld en een Struiksprinkhaan te Rumbek **Stijn Hantson**
- 20/08 Kolibrievlinder te Roeselare **Sebastiaan Hanouille**
- 20/08 Juveniele dodaars Kleiputten Rumbek **Piet Desmet**
- 21/08 Lsvogel Kleiputten Rumbek **Piet Desmet**

Wie leuke waarnemingen foto's of anekdotes heeft mag die steeds naar me mailen.

Op waarnemingen.be kan je al je waarnemingen posten. Je kan er tevens opzoeken wat er allemaal in een regio te zien is. Tevens houd je zo je eigen waarnemingen bij en kan je ze later terug opvragen.

Koen Vandepitte - vandepitte.koen@skynet.be

Personalia

We betuigen onze innige deelneming bij het overlijden van Antje Demarey, mama van Lut George, op 18 augustus 2011.

Colofon

Bestuur Mandelstreek

voorzitter: Piet Desmet - 051 225 852 - voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be
 medievoorzitter: Wim Marichal - 0476 307 762 -
 ondervoorzitter@natuurpuntmandelstreek.be
 secretaris: Philippe Deprez - 050 347 824 - secretaris@natuurpuntmandelstreek.be
 penningmeester: Johan Plouvier - 051 226 678 -
 penningmeester@natuurpuntmandelstreek.be
 redacteur: Koen Maes - 051 727 001 - redacteur@natuurpuntmandelstreek.be
 materiaalman: Willy De Ruyter - 051 697 796 -
 materiaalman@natuurpuntmandelstreek.be
 communicatie: Peter Hanson - 051 203 063 -
 communicatie@natuurpuntmandelstreek.be
 bestuursleden:
 Brigitte Crombez - brigittecrombez@gmail.com
 Cien De Roo - 051 502 346 - barth.verhaeghe@telenet.be
 Johan Hanssens - 051 309 199 - johanhanssens@fulladd.be
 Koen Vandepitte - 051 727 257 - vandepitte.koen@skynet.be
 Ria Wyfels - 050 211 392 - riawyfels@yahoo.com

steenuilwerkgroep: Ludo Momerey - 051 225 280 -

steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreek.be

conservator De Kleiputten: Piet Desmet

webmaster: Filip De Keyser - fdekeyser@telenet.be

layout: Johan D'haenen - 0485 953 435 - layout@natuurpuntmandelstreek.be

Bestuur kern De Reiger

voorzitter: Jean-Pierre Vandamme - 051 771 213 - jeanpierrevandamme@skynet.be

secretaris: Mathieu Fore - 051 770 061 - mathieu.fore@lin.vlaanderen.be

bestuursleden:

Filip Cardoen - 051 770 159 - info@filipcarden.be

Bart Debaes - 051 229 088 - bdebaes@yahoo.com

Peter Goossens - 051 249 448

Peter Donck - 0497 450 811 - peterdonck@telenet.be

Bestuurscommissie van Natuurpunt Mandelstreek:

979-9627307-62 p/a Klokketorenstraat 93, 8800 Roeselare

Website: www.natuurpunt.be/mandelstreek

Lidmaatschap van Natuurpunt voor het ganse gezin = €24

(tijdschriften DWW 4x en Natuurblad 4x) op rekening 230-0044233-21 van Natuurpunt vzw - Coxiestraat 11, 2800 Mechelen

Extra tijdschriften:

Natuurfocus (4x) en Natuuroriolus (4x) = elk €8,5 of samen €14,5

Leden van andere Natuurpuntafdelingen kunnen "Door Weer en Wind" ontvangen door storting van €5 op 979-9627307-62

Werkingsgebied Natuurpunt Mandelstreek

VogelOpvangCentrum

Bulskampveld 8, 8730 Beernem - 050/790 959

Giften voor Mandelboek

(minaf €40 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt Beheer vzw, met vermelding "Reservatenfonds 3576, Mandelstreek".

Giften voor Vogelwerkgroep Mandelstreek

(minaf €40 met fiscaal attest):

rechtstreeks te storten op rekening 230-0524745-92 van Natuurpunt Soudie vzw, met vermelding "VWG Mandelstreek - project 2423".

Werken mee aan dit nummer:

Pieter Beeus, Bart Debaes, Philippe Deprez, Piet Desmet, Johan D'haenen, Rita Gesquiere, Koen Maes, Wim Marichal, Johan Strobbe, Koen Vandepitte, Dirk Vandewalle

Foto's cover:

boven: Zalmzuam (Jimmy Desmet) - onder: Kleuterklas op vluchttocht (Luc Lambert)

De teksten voor het volgende nummer graag binnen bij de redactie tegen

1 november 2011

Dit tijdschrift is gedrukt op gerecycleerd papier

uw appeltje voor de dorst

Spaarbank
Verzekeringen
Leningen
Beleggingen

KANTOOR BABYLON - CBFA 26872

Westlaan 145, 8800 Roeselare, 051 25 10 10

MARIANNE DEPRAETERE - CBFA 48078

Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

LIEVEN MESSEYNE - CBFA 27155

Leenbosstraat 16, 8830 Gits, 051 20 10 86

Ieperstraat 768, 8830 Hooglede, 051 24 45 52

KANTOOR VANHAECKE - CBFA 81160

Rumbeeksestweg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - CBFA 46891

Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

ARGENTA SPAARBANK NV - CBFA 27316

Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

*Altijd
een groen
streepje
voor ...*

Grafisch ontwerp
Filip CARDOEN

Filipcardoen.be

Rouwcentrum
WERBROUCK

Bruanestraat 27
8800 Roeselare

☎ 051 25 16 35

www.rouwcentrumwerbrouck.be

Bezoek ook
onze webshop

www.sercu.be

Brugsesteenweg 380
8800 Roeselare

CALIPAGE

Alles voor kantoor en méér.

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

HUBERT DAVIDTS
TUINARCHITECT

Beversesteenweg 369 - 8800 Roeselare
tel. : 051 69 00 30 - fax: 051 69 00 31
info@davidtshubert.be - BE 442 678 603

TULIKIVI

100%
ecologisch
verwarmen

slechts 2 u.
stoken voor
24 u. warmte

BROUCKE
 Kachel & SpeksteenCenter

Diksmuide - Roeselarestraat 92
Tielt - Markt 8 - Oostduinkerke - Leopold II laan 28
www.broucke.be - 051/50 00 87

De nr. 1
in W.-VI.
in

**pellet
speksteen
& hout
kachels**

Dé specialist in fotovoltaïsche installaties

solar invest

UW ENERGIE VOOR DE TOEKOMST

- ◆ Wij verstrekken deskundig advies
- ◆ Wij bezorgen u een op maat gemaakte offerte
- ◆ Wij staan garant voor een professionele installatie
- ◆ Wij verzorgen voor u de subsidieaanvragen

Groene Herderstraat 39a • 8800 Roeselare • Tel 051 / 33 69 10 • info@solarinvest.be • www.solarinvest.be

KITE OPTICS

SWAROVSKI
OPTIK

Euromex

SIGHTS OF NATURE

Pieter De Conincklaan 108
8200 St-Andries, Brugge
050 31 50 01
www.deputter.com

Leica

Binnex

ZEISS

Verrekijkers • Telescopen • Microscopen • Accessoires